

United Nations Convention on Biological Diversity (UNCBD) تنوع بیولوژیکی

تاریخ انعقاد- ۵ ژوئن ۱۹۹۲

تاریخ لازم الاجرا شدن- ۲۹ دسامبر ۱۹۹۳

اهداف این کنوانسیون عبارتند از: حفظ تنوع زیستی/استفاده پایدار از گونه هاوسهیم شدن عادلانه و برابر در مزایای حاصل از کاربرد منابع ژنتیکی، از جمله از طریق دسترسی مناسب به منابع ژنتیکی و انتقال صحیح تکنولوژی های مربوطه، با در نظر گرفتن کلیه حقوق مربوط به آن منابع و تکنولوژی ها، همچنین از طریق تامین مالی لازم.

۲- ماده / کاربرد اصطلاحات: در این کنوانسیون: به معنای قابلیت تمایز بین ارگانسیم های زنده از هر منبع که شامل اکوسیستم های زمینی، دریایی و دیگر اکوسیستم های آبی، همچنین شامل ترکیبات اکولوژی که بخشی از اکوسیستم ها را تشکیل می دهند می باشد. این مفهوم شامل تنوع در درون گونه ها، بین گونه ها و تنوع اکوسیستم ها می باشد.

اکوسیستم: به معنای مجموعه پویایی از گیاه، حیوان و موجودات ذره بینی و محیط پیرامون آنهاست که به عنوان یک واحد کارکردی بر یکدیگر اثر می گذارند.

حفاظت بیرونی: به معنی حفاظت از اجزای تشکیل دهنده تنوع زیستی خارج از محیط زندگی طبیعی شان می باشد.

کنوانسیون تغییر اقلیم (UNFCCC) United nations framework convention on climate change

ماده ۱- تعاریف: در این کنوانسیون:

- ۱- اثرات سو تغییرات آب و هوا به معنی تغییرات محیط فیزیکی یا زندگی گیاهی و جانوری ناشی از تغییرات آب و هوا دارای اثرات زیان آور بر ترکیب هندگی یا بهره وری اکوسیستم های طبیعی یا تحت کنترل یا بر عملکرد سیستم های اقتصادی، اجتماعی یا سلامت و رفاه بشر می باشد.
- ۲- تغییر آب و هوا به معنی تغییری در آب و هواست که به صورت مستقیم یا غیر مستقیم ناشی از فعالیت های بشری است که باعث متغیر نمودن ترکیب جو جهان شده و جدا از تغییرات طبیعی آب و هواست که در دوره های زمانی مختلف پدید می آید.
- ۳- سیستم آب و هوا به مجموعه اتمسفر، هیدروسفر، بیوسفر و ژئوسفر و داخل آن ها اطلاق می شود.
- ۴- گازهای منتشره به معنی آزاد نمودن گازهای گلخانه ای یا مواد متشکله آن ها به اتمسفر در یک ناحیه معین و دوره زمانی خاص می باشد.
- ۵- گازهای گلخانه ای به معنی آن قسمت از اجزا گازی اتمسفر است که طبیعی ناشی از فعالیت بشر بوده و تشعشع مادون قرمز را جذب نموده و دوباره منتشر می نمایند.
- ۶- سازمان منطقه ای همبستگی اقتصادی به معنی سازمانی است که توسط کشورهای حاکم بر یک منطقه تاسیس شده و دارای حق تصمیم گیری در مورد مواد این کنوانسیون یا پروتکل های آن بوده و بر مبنای اساسنامه خود دارای مجوز امضا، تصویب، پذیرش، تایید و الحاق به اسناد مربوطه می باشد.

۷ - مخزن به معنی قسمت یا قسمت هایی از سیستم آب و هوایی است که گاز گلخانه ای یا مواد متشکله آن را انبار می نماید.

۸ - حفره به معنی هر روند یا فعالیتی است که یک گاز گلخانه ای، یا مایع گاز شده یا مواد متشکله گاز گلخانه ای را از اتمسفر بیرون می برد.

۹ - منبع به معنی هر روند یا فعالیتی است که یک گاز گلخانه ای، مایع گاز شده یا مواد متشکله گاز گلخانه ای را وارد اتمسفر می نماید.

ماده ۲ - هدف:

هدف نهایی این کنوانسیون و هر گونه اسناد حقوقی مربوطه که ممکن است توسط کنفرانس اعضا مورد تصویب قرار گیرد، دستیابی به ثبات در تراکم گاز گلخانه ای در اتمسفر مطابق مفاد مربوطه کنوانسیون در سطحی است که از تداخل خطرناک فعالیتهای بشر با سیستم آب و هوایی جلوگیری نماید. این سطح می بایست در آنچنان چهارچوب زمانی حاصل گردد که اکوسیستم ها بتوانند به صورت طبیعی با تغییرات آب و هوا تطابق یابند و اطمینان حاصل شود که تولید مواد غذایی با تهدید روبرو نبوده و توسعه اقتصادی بتواند به صورتی پایدار ادامه یابد.

ماده ۳ - اصول:

اعضای کنوانسیون در فعالیت های خود برای دستیابی به اهداف کنوانسیون و اجرای مفاد آن از جمله توسط موارد زیر مورد راهنمایی قرار خواهند گرفت:

۱ - اعضا می بایست سیستم آب و هوا را به نفع نسل های فعلی و آتی بشر بر مبنای تساوی و بر طبق مسئولیت های مشترک ولی متفاوت و قابلیت های خود مورد حمایت قرار دهند. بنابراین کشورهای پیشرفته می بایست پیشرو مبارزه با تغییرات آب و هوا و اثرات سو آن باشند.

۲ - نیازهای خاص و شرایط ویژه کشورهای در حال توسعه به ویژه آن هایی که در مقابل اثرات سو تغییرات آب و هوا آسیب پذیر می باشند و مخصوصا کشورهای در حال توسعه ای که توسط این کنوانسیون تحت بار مسئولیت غیر عادی یا نامتناسب قرار می گیرند می بایست مورد توجه کامل قرار گیرند.

۳ - اعضا کنوانسیون می بایست اقدامات پیشگیرانه ای جهت پیش بینی، جلوگیری یا به حداقل رساندن دلایل تغییرات آب و هوا و کاهش اثرات سو آن را به کار گیرند. در مواردی که احتمال بروز آسیب های جدی یا برگشت ناپذیر وجود داشته باشد نمی بایست از فقدان قطعیت علمی به عنوان دلیلی برای به تعویق انداختن این گونه اقدامات استفاده نمود و این نکته را باید در نظر داشت که سیاست ها و اقداماتی که در رابطه با تغییرات آب و هوا وجود دارند می بایست از لحاظ مالی قابل توجیه باشند تا منافع جهانی را با حداقل هزینه ممکن تضمین نمایند. برای دستیابی به این امر، این گونه سیاست ها و اقدامات می بایست زمینه های مختلف اقتصادی - اجتماعی را در نظر گرفته و به صورت جامع بوده و تمامی منابع و حفره ها و مخازن مربوطه گازهای گلخانه ای و تنظیم آن ها را پوشش داده و تمامی بخش های اقتصادی را در برگیرند. تلاش ها جهت رویارویی با تغییرات آب و هوایی می توانند به صورت همکاری بین اعضا ذینفع انجام پذیرند.

۴ - اعضا محق بوده و باید توسعه مداوم را تشویق نمایند. سیاست ها و اقدامات به منظور حفاظت از سیستم آب و هوا در مقابل تغییرات ناشی از فعالیت های بشر می بایست متناسب با شرایط خاص هر عضو بوده و هماهنگ با برنامه های توسعه ملی باشند و این نکته را در نظر گیرند که توسعه اقتصادی برای به کارگیری سیاست های مقابله با تغییرات آب و هوا امری ضروری می باشد.

۵ - اعضا می بایست برای ایجاد یک سیستم باز اقتصادی بین المللی که منجر به رشد اقتصاد پایدار و توسعه در تمامی اعضا مخصوصا کشورهای در حال توسعه گردیده و بتواند با مشکلات تغییرات آب و هوا بهتر روبرو شود همکاری نمایند. اقداماتی که برای مبارزه با تغییرات آب و هوا معمول می گردد،

منجمله اقدامات یکجانبه نباید در تجارت بین المللی باعث ایجاد ابزار تعیین غیر قابل توجیه یا عمدی یا محدودیت های پنهان گردد.

ماده ۴ - تعهدات:

۱ - تمامی اعضا با در نظر گرفتن مسئولیت های مشترک ولی متمایز خود و اولویت های خاص ملی و منطقه ای برای توسعه و شرایط خود باید:

الف - آمار ملی گازهای حاصله از فعالیت های بشری به وسیله منابع و نحوه حذف آن ها به وسیله حفره های کلیه گازهای گلخانه ای که تحت کنترل پروتکل مونترال نمی باشند را توسعه ، مورد بازنگری دوره ای ، منتشر و در دسترس کنفرانس اعضا قرار دهند. این امر طبق ماده (۱۲) و با استفاده از روش هایی انجام خواهد گرفت که توسط کنفرانس اعضا مورد توافق قرار می گیرد.

ب - برنامه های ملی و در صورت نیاز برنامه های منطقه ای که شامل اقداماتی برای تعدیل تغییرات آب و هوایی در اثر گازهای ناشی از فعالیت های بشری به وسیله منابع و رفع آن ها توسط حفره های کلیه گازهای گلخانه ای که تحت کنترل پروتکل مونترال نیستند و اقدامات لازم برای تسهیل انطباق آن ها با تغییرات آب و هوا می باشند را تدوین ، اجرا ، منتشر و مورد بازنگری منظم قرار دهند.

پ - توسعه ، اجرا ، و انتشار و انتقال تکنولوژی های ، عملیات تجربی و روندهایی که گازهای گلخانه ای ناشی از فعالیت ها دیگری که تحت کنترل پروتکل مونترال نمی باشد را کنترل نموده یا کاهش داده یا از ایجاد آن ها جلوگیری نماید را ترویج و در موارد مزبور همکاری نمایند. این امر در کلیه بخش ها شامل بخش انرژی ، حمل و نقل ، صنعت کشاورزی ، جنگلداری و دفع زباله صادق می باشد.

ت - مدیریت مستمر را ترویج داده و در صورت اقتضا حفظ و افزایش حفره ها و منابعی از گازهای گلخانه ای که تحت کنترل پروتکل مونترال نمی باشند از جمله موجودات زنده ، جنگل ها و اقیانوس ها و سایر اکوسیستم های دریایی ، ساحلی یا زمینی را تشویق و در موارد مزبور همکاری نمایند.

ث - برای آمادگی جهت تطابق با اثرات تغییرات آب و هوا ، ایجاد و بسط برنامه های جامع برای مدیریت نواحی ساحلی ، منابع آب و کشاورزی و حمایت و بازسازی مناطق ، مخصوصا در آفریقا که تحت تاثیر خشکسالی و پیشروی صحرا یا سیل قرار گرفته اند همکاری نمایند.

ج - ملاحظات تغییرات آب و هوا را تا حد امکان در سیاست ها و اعمال اجتماعی ، اقتصادی و زیست محیطی خود در نظر گرفته و روش های مناسبی نظیر ارزیابی اثرات تنظیم و تعیین شده در سطح ملی را از نظر کاهش اثرات سو پروژة ها یا اقدامات انجام شده برای کاهش تغییرات آب و هوا یا تطابق با آن ، بر اقتصاد و بهداشت عمومی و کیفیت محیط زیست در نظر بگیرند.

چ - تحقیقات عملی ، تکنولوژیکی ، فنی ، اقتصادی - اجتماعی و غیره و نظارت منظم و ایجاد آرشیوهای اطلاعاتی مربوط به سیستم آب و هوا به منظور درک بیشتر و کاهش یا حذف عدم قطعیت های موجود در مورد دلایل ، اثرات ، میزان و زمان بندی تغییرات آب و هوا و پیامدهای اقتصادی و اجتماعی استراتژی های واکنشی را تشویق و در موارد مزبور همکاری نمایند.

ح - تبادل کامل ، آزاد و فوری اطلاعات مربوطه علمی ، تکنولوژیکی ، فنی ، اقتصادی - اجتماعی و حقوقی مربوط به سیستم آب و هوا ، تغییرات آب و هوا و پیامدهای اقتصادی و اجتماعی استراتژی های واکنشی مختلف را تشویق و در موارد مزبور همکاری نمایند.

خ - آموزش ، تربیت و افزایش آگاهی های عمومی در مورد تغییرات آب و هوا را تشویق و نسبت به آن همکاری نموده و شرکت گسترده در این امر ، از جمله شرکت سازمان های غیر دولتی را ترغیب نمایند.

د - مطابق ماده (۱۲) اطلاعات مربوط به اجرا را به کنفرانس اعضا انتقال دهند.

۲ - کشورهای عضو که در زمره کشورهای پیشرفته می باشند و سایر اعضا مذکور در ضمیمه (۱) مشخصا تعهد می نمایند که موارد زیر را به انجام رسانند:

کنوانسیون حفاظت از گونه‌های وحشی مهاجر (CMS)

CONVENTION ON THE CONSERVATION OF MIGRATORY SPECIES (CMS)- BON (۱۹۷۹)

تاریخ لازم الاجرا شدن- ۳ نوامبر ۱۹۸۳

محل انعقاد- بن، آلمان. زبانهای رسمی کنوانسیون- انگلیسی، فرانسه، آلمانی، روسی، اسپانیایی، عربی، چینی

هدف این کنوانسیون حفاظت و مدیریت کارآمد گونه‌های مهاجر وحشی که از فراز قلمرو ملی کشورهای عضو به خارج مهاجرت می‌کنند. این عمل توسط طرفهای متعاقد با توافق دولتهای مسیر مهاجرت صورت می‌گیرد.

طرفهای متعاقد، معتقدند جانوران وحشی در اشکال بی‌شمارشان، بخش غیرقابل جایگزین سیستم طبیعی کره زمین را تشکیل می‌دهند که باید به نفع بشریت حفظ شوند؛ آگاهند از اینکه تمامی نسلهای بشر باید منابع کره زمین را برای نسلهای آینده حفظ کنند و التزام دارند که از حفظ و بهره‌برداری خردمندانه این میراث در جایی که بکار گرفته می‌شود اطمینان حاصل نمایند؛ از ارزش در حال رشد جانوران وحشی از نقطه نظر زیست محیطی، بوم‌شناسی، نسل‌شناسی، علمی، زیبایی‌شناسی، تفریحی، فرهنگی، آموزشی، اجتماعی و اقتصادی آگاهند؛ نگران گونه‌های جانوران وحشی که از فراز قلمرو ملی آنها و یا به خارج از آن مهاجرت می‌کنند، می‌باشند؛ معتقدند که حامی گونه‌های مهاجر جانوران وحشی که درون قلمرو ملی آنها زندگی می‌کنند و یا از فراز آنها عبور می‌کنند، هستند و باید باشند؛ متقاعد شده‌اند که حفاظت و مدیریت کارآمد گونه‌های مهاجر جانوران وحشی که بخشی از دوره زندگی خود را در قلمرو ملی آنها می‌گذارند، اقدام هماهنگ تمامی آنها را می‌طلبد.

کنوانسیون روتردام (Rotterdam) حذف کنواسیون:

هدف این کنوانسیون ارتقای مسولیت مشترک و تلاش‌های مبتنی بر همکاری بین اعضا در تجارت بین‌المللی برخی مواد شیمیایی خطرناک بمنظور حفظ سلامت انسان و محیط زیست از آسیب‌های بالقوه و مساعدتر جهت استفاده سازگار با محیط زیست آنها میباشد که از طریق تسهیل نمودن تبادل اطلاعات در خصوص ویژگیهای مواد شیمیایی با پیش‌بینی فرایند تصمیم‌گیری ملی در رابطه با واردات و صادرات آنها و اعلان این تصمیمات به اعضا انجام میشود

ماده ۲ تعاریف: از نظر این کنوانسیون:

الف ماده شیمیایی عبارت از ماده‌ای است که خواه به خودی خود یا خواه به صورت مخلوط یا آماده‌سازی و خواه از طریق تولید یا از طریق طبیعت به دست آمده باشد اما شامل هیچ نوع موجود زنده نمیشود ماده شیمیایی شامل طبقه بندی زیر میباشد: سموم دفع آفات از آفات به شدت خطرناک و صنعتی ب: ماده شیمیایی منع شده به معنی ماده شیمیایی است که تمامی کاربردهای آن به منظور حفظ سلامت انسان یا محیط زیست توسط آخرین اقدام قانونی در یک یا چند طبقه بندی ممنوع شده است.

پروتوکول کارتاژینا (Cartagena protocol) تاریخ انفاذ ۲۰۱۳/۶/۲۳

هدف این پروتکل این است که در زمینه انتقال ایمن و جابجایی و استفاده از سازواره‌های تغییر یافته ژنتیکی زنده که حاصل بیوتکنولوژی جدید هستند و ممکن است اثرات زیان‌آوری بر حفظ تنوع زیستی و استفاده پایدار از آن داشته باشند اصول ایمنی و حفاظتی به‌طورکافی مراعات گردیده مخاطرات آنها برای سلامت انسان در نظر گرفته شده و نقل و انتقالات بین مرزی با دقت بیشتری صورت گیرد.

ACKU